
Gutters opplevelse av sin skolesituasjon – noe skolen kan påvirke?

Ann Margareth Aasen
*Høgskolelektor ved Senter for
praksisrettet utdanningsforskning
(SEPU), Høgskolen i Hedmark*

Artikkelen omhandler hvordan gutter på mellomtrinnet opplever sin skolehverdag i forhold til jenter når det gjelder trivsel, syn på skolen, relasjon til lærere og medelever, læringshemmende atferd og undervisning. Videre peker artikkelen på mulige forhold som kan påvirke gutters opplevelse av skolehverdagen i en mer positiv retning.

Mye av den senere tids forskning om gutter og jenter i skolen har omhandlet at jenter generelt gjør det bedre i skolen enn gutter, og at guttene er i flertall av de som har det vanskelig i skolen (Bakken 2009, Nordahl 2007). Forskning viser videre at jentene får bedre karakterer på ungdomstrinnet enn guttene, at over 70 prosent av de som mottar spesialundervisning er gutter, og at det er større frafall blant gutter enn jenter i videregående opplæring (Bakken 2010, Nordahl og Hausstätter 2009, Hernes 2010). Verken forskjellene mellom gutter og jenter eller frafall i videregående opplæring er et norsk fenomen. De samme tendensene finner vi også i andre nordiske land (Björnsson 2005, Nordahl et al. 2010, Hernes 2010). Denne artikkelen har til hensikt å presentere hvordan gutter på mellomtrinnet opplever sin skolehverdag, sett i forhold til jenter, innenfor områdene trivsel og syn på skolen, relasjon mellom lærer og elev, undervisnings- og læringshemmende atferd samt

undervisning. Presentasjonen bygger på resultater fra to kartleggingsundersøkelser som ble gjennomført i forbindelse med evalueringen av LP-modellen 2008-2010. Videre vil også artikkelen prøve å peke på mulige forhold som kan påvirke gutters opplevelse av skolehverdagen i positiv retning.

Før vi går videre i artikkelen er det viktig å understreke at når vi snakker om at gutter gjør det dårligere i skolen enn jenter, er dette et forenklet bilde. Det finnes gutter som gjør det svært godt i skolen, og jenter som opplever vanskeligheter, men det er generelt flere gutter enn jenter som gjør det dårlig i skolen.

Tidligere empiri om kjønnsforskjeller i skolen

Det finnes mye kunnskap om hvilke elevgrupper som lykkes i skolen, men hva disse ulikhetene skyldes, er det usikkerhet om. I forskerverdenen kan man skille mellom to forståelser. Den ene vektlegger forhold ved selve skolens organisering og pedagogikk som utslagsgivende, mens den andre mener at forskjellene ligger i forhold som ligger utenfor skolens kontroll (Bakken 2009). Wernersson (2010) har utarbeidet en kunnskapsoversikt over svensk og internasjonal forskning om årsaker til kjønnsforskjeller i skolepresonasjoner. Blant annet finner hun i ulike studier en enty-